

Izbija vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravljalni prostor: 2637 S. Lawndale av.
Office of publication: 2637 S. Lawndale av.
Telephone: Lawndale 4633.

LETO—YEAR XIII.

Cena lista je \$4.00.

Entered as second-class matter January 22, 1919, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., četrtek, 19. februarja (Feb. 19) 1920.

Subscription \$4.00 Yearly.

STEV.—NUMBER 42.

Published and distributed under permit (No. 149) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

VLADJE V SREDNJI EVROPI SO NA SLABIH TLEH.

Vse monarhistične vlade v južni Evropi sede na smodniku.

KAOS V SREDNJI EVROPI JE VELIK.

Dunaj, 17. febr. — (Poročilo v "Chicago Tribune"). — Nova vojna ogroža srednjo Evropo. Boljševizem je vznemirja jo element, čigar novo in ugodno polje za njegove komunistične armade in ideje so menda dežele od Donavi. Mirovna konferenca v Parizu je zelo razburila prebivalstvo teh dežel in posledica je, da se je začelo bližati Rusiji.

Ruska sovjetska armada je v Besarabiji in poročila se, da so prve straže že prekoračile rumunsko mejo. V Rumuniji se vsi tajna mobilizacija in rumunska vlada je zadnji ponedeljek zavila vso deželo v temo najhujše cenzure.

Rumunija je prednja straža monarhističnih vladavin v južni-vzhodni Evropi, toda boljševiški agitatorji so pokazali svojo moč tudi v tej monarhiji. Rumunski radikali imajo že dalj časa tajne zveze z ruskimi sovjeti. Monarhistična stranka na Rumunskem odklanja vsa pogajanja z zastopniki sovjetske Rusije, ker se boji, da se nemirne, nevedne in izstradane rumunske mase prime boljševizem, ako bi bil sklenjen mir, ki odpre meje z Rusijo. Mobiliziranje armade je le del boja, ki se vsi med rumunskimi monarhisti in revolucionarji za kontrolo države. Vladi namreč v mobiliziranem občutju v ljudstvu nacionalistični sentiment in ga s tem odvrtni od rdečega internacionalizma.

Madžari nervozno opazujejo gibanje na Rumunskem. Ogrski monarhisti bi radi sodelovali z rumunskimi monarhisti proti sovjetom, ali preveč imajo opravka s lastnimi boljševiški organizacijami, katerih beli teror nikakor se ni zadušil, a razumetega zadevajo ob nepopisno sovraštvo ogrskega ljudstva napram Rumuniji zaradi zadnje okupacije.

Dejstvo, da je entente odklonila pomoč Poljski pri nameravani ofenzivi proti Rusiji, je bilo velik udarec za Rumunijo in za druge majhne vlade, ki so se porodile na razvalinah avstro-ogrsko monarhije. Te vlade so upale na zaščito od lige narodov, a zdaj vidijo, da lige narodov ni in da se morajo sami braniti.

Italija, Jugoslavija, Čehoslovakija in Poljska so oboroženi tabori. Ameriški častniki so prinesli informacije, da ima Čehoslovakija pol milijona mož pod orožjem; Srbija ima v Dalmaciji okrog 30.000 vojakov; Italija je demobilizirala le nekaj letnikov.

Z mobiliziranjem novih armad prihajajo v srednji Evropi nove intrige. Mirovna konferenca ni naredila miru v tem delu sveta in za sploh ne more narediti na uspeh, kot ga dela.

Jugoslavija poskuša, da se obrzdrži skupaj, toda med Srbijo in njenimi hrvaškimi in slovenskimi tovariši ni nič preveč harmonije. Čehoslovakiji se pomaga organizirati armada v svrhu, da ostane večni sovražnik Nemčije. Edino republika Avstrija je mirna, izvzemši da je sklenila obrambno zvezo s Čehi. Kljub temu se kosa Francija in Italija za priateljstvo z Avstrijo. Italija ne ljubi Jugoslovancev in zato spletari povsod proti njim. Reka je le majhen incident v napetih odnosih, ki vladajo na obeh straneh Jadrana.

VRME.

Chicago in okolice: V petek nestalo. Lahki severni in severovzhodni vetrovi. Stanje temperature v zadnjih 24 urah: najvišja 25, najnižja 20. Sotčni vzhod ob 6.42, zahod ob 5.27.

HOLANDIJA PONOVO ODBIJE ZAHTEVO ENTENTE IN INTERNIRANJE VILJEMA.

Haag, Holandija. — Poročilo se, da bo holandska vlada ponovno odbila zahtevo zaveznikov za izročitev Viljema Hohenzollerna. Obenem jih obvesti, da bo bivaš kajzer interniran v Doornu na Holandskem.

PRODUKCIJA ZLATA SE NE IZPLAČA.

Vrednost dolarja je padla v 6 letih za 56 1/2 odstotkov.

VEČ ZLATIH RUDNIKOV SO ZAPRLI.

Washington, D. C. — Harold N. Lawrie, ekonom Ameriškega rudniškega kongresa, je podal poročilo kongresu, v katerem pravi, če se primerja \$2.000 dohodkov z vrednostjo dolarja v letu 1913, tedaj je teh \$2.000 vrednih le \$870. Dalje pravi, da se je kupovalna vrednost unče zlata, ki po zakonu ne more več znašati kot \$20.67, skrčila, ker se je pomnožil papirnat denar v prometu, in radi tega je nemogoče producirati zlato z dobičkom.

Razširjenje narodnega kredita je znižalo kupovalno vrednost dolarja, ker so se obenem povečale tudi cene za življenske potrebščine. Na podlagi predvojnih cen leta 1913 so se te cene stopnjevale povečale od sto odstotkov v letu 1913 na 223 odstotkov v oktobru leta 1919. Vsaka pomnožitev kredita je absorbirala enako povečanje cen za potrebščine in posledica tega je, da narodni kredit po umetnem prehranjenem naratu. Producent zlata je pronašel, da je aktualna kupovalna moč unče zlata le devet dolarjev mesto \$20.67.

Zaprtih je bilo že več zlatih rudnikov, od katerih nekateri ne bodo nikdar več odprti, ker nimajo dobro izdelanih hodnikov in rovov in jih najbrž zalije voda.

Cripple Creek, ki je zaslovel zaradi svojih zlatih rudnikov, nima zdaj nobene bodočnosti.

Draguljarji so lani porabili za \$21.848.800 več zlata, kot so ga producirali v Združenih državah. Producenti zlata so izgubili milijone v minulem letu, draguljarji so napravili milijone profita.

Poročilo je zanimivo, ker pokazuje, da je bilo kopanje zlata opuščeno v mnogih rudnikih, ker se posestnikom rudnikov ni izplačalo kopanje zlata, nasprotno so pa silno bogatelji tisti, ki so iz zlata izdelovali razne predmete. Iz navedenega poročila je pa jasno razvideti, da dandanes ne produceramo radi potrebe, ki jih ima človeška družba, ampak produceramo radi profita. Ne vpraša se, če je zlato potrebno v današnji družbi, ampak odločilno vprašanje je, če produkcija zlata nosi profit. To načelo pa ne velja le pri produkciji zlata, ampak je merodajno za produkcijo vsakega blaga.

USPEHI FARMARSKIH PRODUKTIVNE ZADRUGE.

Topeka, Kans. — Farmarska zadruga organizacija Farmers Educational and Cooperative Union šteje okoli 100.000 farmarjev, avojim članom. Organizacija ima par sto žitne in nad sto prodajaln. Zadruga prodaja za farmarje živino, poljske prideleke, zanje pa kupuje vse potrebščine. Glavni stan farmarske zadruge je v Salini. Zadruga je imela v letu 1919 za sto petdeset milijonov dolarjev blaga v prometu.

SOCIALISTI IZVOJEVALI PONOVO ŠTETJE GLASOV V NEW YORKU.

New York, N. Y. — Državno vrhovno sodišče je razsodilo v prilog socialistične stranke, da se ponovno preštejejo glasovi v 8. in 20. aldermanskem okrožju v New Yorku, kjer so se na obtožbo socialistov vsile volilne sleparije pri jesenskih volitvah.

NOVE REVOLUCIJE NA DALJNEM VZHODU

Neovirano prodiranje rdečih črt v južni Rusiji.

POGAJANJE POLJAKOV ZA MIR.

London, 18. febr. — Brozična depeša iz Moskve poroča, da je izbruhnila boljševiška revolucija v Vladivostoku, Nikolsku, Jenišesku in Blagovestensku v Sibiriji. V vseh teh mestih je ustanovljena proviziorna vlada, ki je naklonjena združitvi s sovjetsko Rusijo.

Druga vest iz Moskve pravi, da so sovjetske čete okupirale Tiraspol, 40 milj severozapadno od Odese. Na Krimu so rdeče čete zasedle postojanke od 20 do 30 milj severovzhodno od Sebastopola. Deniknovi prostovolci so popolnoma razpršeni in med njimi kolje legar.

Iz Helsinkforsa javljajo, da so boljševiki oklicali neodvisno republiko Ukrajino in "bratsko zvezo s sovjetsko Rusijo". Ukrajinski boljševiški voditelj Petrovski je predsednik republike.

Iz Moskve tudi poročajo, da so bile zadnji ponedeljek redne sovjetske volitve v Moskvi, pri katerih so boljševiki zmagali na vsej črti.

Carigrad, 18. febr. — Prebivalstvo Sebastopola, velikemu ruskem pristanišču na Krimu, je v veliki paniki pred bližajočimi se sovjetskimi četami in bati se je, da se tudi tam ponove prizori iz Odese. Ko so beguni iz Odese bežali na ladje, je bila v luki takšna gneča, da so kapitani ladij ukazali streljati na množico, ker drugače je niso mogli vstaviti pri navalu na parnike. Ko je zadnji parnik zapustil odeško luko v spremstvu angleških bojnih ladij, je bilo še v pristanišču okrog 5000 oseb, za katere ni bilo prostora. Istočasno so se pojavili boljševiški strojnjarji in pometli pristaniščne pometle s krogli iz strojne.

PERUVIJSKI PRIVATNI INTERESI KUJEJO ZAROTO.

Lima, Peruvijska. — Poluradni list "Tiempo" je prinesel vest, da je peruvijanski konzul v New Yorku obvestil peruvijansko vlado, da skušajo gotovi elementi, ki zastopajo razne peruvijanske in bolivijske privatne interese, oborožiti ekspedicijo v Mehiko za nasilen napad v Peruvijsko, da tam zanesetjo revolucijo proti sedanji vladi. Ta vest je obudila splošno senzacijo in časnikarski poročevalci so intervjuvali predsednika peruvijanske republike, ki jim je rekel, da je vest, ki jo je poslal peruvijanski konzul, sestavljena na podlagi informacij iz privatnih virov.

DRŽAVA MARYLAND JE ODKLONILA ŽENSKO VOLILNO PRAVICO.

Annapolis, Md. — Ženske so priredile pred državnim kapitolom veliko demonstracijo za žensko volilno pravico. Tri ure po demonstraciji sta pa obe zbornici odklonili žensko volilno pravico. V senatu je bilo oddanih proti nji 18, za njo pa 9 glasov. V legislativni zbornici je glasovalo proti amandamentu 64, zanj pa 36 poslancev.

Država Maryland je peta država, ki je odklonila žensko volilno pravico. Druge države so: Mississippi, Alabama, Georgia in Virginia. Dozdaj je sprejela žensko volilno pravico eden in trideset držav, pet jo je pa odklonilo, za odkloniti o nji pa ima še dvanajst držav. Da postane ženska volilna pravica veljavna za vso Unijo, mora zanjo glasovati še pet držav.

KMEČKA REVOLTA NA ŠPANSKEM.

Saragossa, Španija. — Kmetje v Galloanti so rebelirali in zahtevajo razdelitev zemljišč med nje in delavce. Pojavili so se tudi štrajki in izgredi.

TEKSTILNI DELAVCI SE PRAVLJAJO NA GENERALNI ŠTRAJK.

Lawrence, Mass. — Unija Združenih tekstilnih delavcev v Ameriki se pripravlja na generalno stavko za 1. aprila, ako do tega časa ne dobi 44urnega delavnika v tednu in 50% povznanja meзде.

OGOLJUFATI JE HOTEL DRŽAVO PRI DAVKIH.

\$30.000 JE HOTEL PODKUPI TI DAVČNE URADNIKE.

Lakomnost profiterjev ne pozna mere.

Chicago, Ill. — Pravi profiterji se ne zadovoljijo le s tem, da oderejo z visokimi cenami konzumenta, ampak se poslužijo tudi nepostavnih sredstev za pomočitev svojega bogastva. Arstacija Albert I. Lauerja, finančnega tajnika tvrdke Briggs & Tarivas to dokazuje. Obtožnica mu očita, da je izročil zveznemu davčnemu uradniku \$15.000 z namenom, da ga podkupi.

Komaj je Lauer sedel v zaporu, je prišel bivši senator James Hamilton Lewis v družbi voditeljev tvrdke pred zveznega komisarja Lewis F. Masona, da izpusti Lauerja iz zapora proti poročstvu. Ponudil mu je \$30.000, toda zvezni komisar je poročstvo odklonil, tako da je moral Lauer prebiti noč v zaporu.

Aretirani je dal Lauerja davčni uradnik Charles Callner, ki je izpovedal, da mu je Lauer dal petnajst tisoč dolarjev, da pomaga ogoljufati državo pri davkih in kadar bo sleparija izvedena, dobi še nadaljnjih petnajst tisoč dolarjev, tako da bo skupna vsota znašala trideset tisoč dolarjev. Na izpoved vestnega uradnika, ki je predložil v dokaz svojim pristojnikom petnajst tisoč dolarjev, ki jih je prejel od korumpiranih, je bil Lauer aretirani.

Zaslišanje se vsi 12. marca, da bodo davčni uradniki imeli čas pregledati poslovne knjige tvrdke.

Ko so Lauerja odgnali v zapor, je dejal, da je imel veliko prijateljev, katerim je zaupal, odslej pa ne bo zaupal nikomur več. Ko so ga vprašali, kaj te besede pomenijo, je pa rekel, da ni dal davčnemu uradniku centa. Ko so ga vprašali, kako je davčni uradnik prišel do te vsote, je pa rekel, da je najbrž vzel denar z njegove pisalne mize. Kmalu po tem odgovoru je začel v protislovja, kajti rekel, da je vse storil na svojo odgovornost in da njegova tvrdka ni v nobeni zvezi z njegovimi čini. Radovedni časnikarski poročevalci so ga vprašali, kakšni so ti čini, a Lauer je umolknil.

AMERIŠKI SOCIALISTI NASPROTUJEJO LENINU, PRAVI HILLQUIT.

Albany, N. Y. — Morris Hillquit glavni zagovornik petorice obtoženih socialističnih poslancev, je izjavil 17. t. m. pred zborniškim porotnim odsekom, pred katerim se vsi obravnava, da bi ameriški socialisti takoj nastopili proti Leninu in ruski sovjetski vladi, ako bi boljševiški hoteli s silo uvesti sovjetski sistem v Ameriki proti želji večine.

Zagovornikstvo bo še ta teden zaslišalo vse priče in upati je, da se obravnava zaključi prihodnji teden.

AMERIŠKI KAPITALISTI BI RADI OSVOJILI DELAVSKI PRAZNIK.

New York, N. Y. — Mnogi governerji in župani iz raznih držav so pričeli organizirati velike patrijotične demonstracije na dan 1. maja, ki je navadno doslej bil mednarodni praznik organizirane delavstva. Aranzjerji bodo povabili tudi delavske unije, da sodelujejo pri paradah.

WILSON JE ZAGROZIL ENTENTI, DA UMAKNE MIROVNO POGODBO.

Velika trojica je ublažila odgovor na Wilsonovo noto. Zavezniki so se hoteli iznebiti d'Annunzija na račun Wilsona, pa so se prevarili.

Washington, 18. febr. — Državni departament je prejel danes popoldne odgovor zaveznikov na Wilsonovo spomenico. Predsednik je dobil odgovor v roke šele pozno proti večeru. Odgovor je precej dolg; vsebuje sedem strani. Vsebinsko v tem momentu še ni znana, toda vladni uradniki so mnenja, da je kriza v mirovni konferenci neizogibna, ako ni odgovor dovoljen.

Državni departament je tudi prejel poročila, da je Wilsonova nota povzročila veliko senzacijo po vsej Evropi. Prišla je tudi nepotrjena vest, da so zavezniki pripravili otvoriti novo mirovno konferenco za izravnanje neraznih mirovni vprašanj.

Washington, 18. febr. — Predsednik Wilson je navsezadnje le zagrozil zaveznikom, da odtegne mirovno pogodbo ratifikaciji v senatu in ravno tako francosko-angelsko-ameriški vojni pakt, ako izvedejo nameravani zaključek glede na jadransko vprašanje.

Wilsonova nota še ni objavljena in državni departament taj, da vsebuje kakšno grožnjo. Toda Millerand, francoski ministri predsednik, ki je v intervjuju s časnikarji razkril vsa stvar, je povedal, da ima Wilsonova nota postskript, o katerem piše Perlinax v "Echo de Paris" sledeče: "Wilson je brutalno informiral entente, da vzame versalsko pogodbo in pakt s Francijo iz senata, ako se zavezniki ne bodo ozirali na njegove ideje pri reševanju reškega spora."

Kakor sodojo v tukajšnjih uradnih krogih, sta Anglija in Francija pristali na zadnji ultimatum Jugoslaviji iz razloga, da pomagata Italiji, da se iznebi d'Annunzija, kakor pa da zadovolje bolnega Wilsona. Divjaka na Reki se pa ni moglo iznebiti drugače, kot da se dajo Italiji koncesije. Italijanska vlada, ki je sita d'Annunzijevih komedij do grla, je pristiskala, Clemenceau in Lloyd George sta si mislila, da bo z Wilsonom manj bitnosti kakor z Italijo in sta ugodila zadnji, toda delala sta račun brez krmarja.

Vodilni politični krogi v Washingtonu so danes mnenja, da se bodo zavezniki podali Wilsonu. Odgovor na Wilsonovo noto ima priti danes.

Velika trojica se je ustrašila Amerike; odgovor je bil spremenjen.

Pariz, 18. febr. — Znamenja so, da je zavezniška trojica — Lloyd George, Millerand in Nitti — stopila z visokega konja na tla in se podala Wilsonu. Velik demotiranju v Londonu, da so zavezniški revidirali svoj odgovor na Wilsonovo noto, so tukajšnji diplomati podočeni, da je bil odgovor sestavljen že zadnjo soboto. Trojica je hotela izriniti moment, ko je Lansingova rezignacija dvignila velik oblak prahu, in obvestiti ameriškega predsednika, da ostane pri svojem ultimatumu Jugoslaviji kljub njegovemu protestu. Wilsonova nota je imela ostati v tajnosti. Tedaj pa je Millerand pokvaril ves načrt, ko je povedal časnikarjem v intervjuju, kaj se je zgodilo.

Čim je prišla stvar v javnost, sta Lloyd George in Nitti takoj omahnila. K temu sta pomogla tudi angleški in francoski finančni ministri, ki sta takoj opozorila vrhovni svet, da ne sme dati v tem kritičnem času najmanjšega sodelovanja pri paradah.

MIROVNA POGODBA BO ZOPET ODLOŽENA.

Tako meni senator Hitchcock, vodja demokratov.

SPORAZUMETI SE NE MOREJO GLEDATI X. OLENA.

Washington, D. C. — Senator Hitchcock, vodja demokratov, je dejal o položaju, v katerem se zdaj nahaja mirovna pogodba: "Zdi se, da se vrnemo v luknjo, iz katere smo prišli." To pomeni z drugimi besedami, da bo mirovna pogodba najbrž odklonjena, kajti senator Hitchcock je podal svojo opazko, ko je videl, da je ves njegov trud zaman, da pridobi senatorje za kompromis glede X. Olena, ki so za mile pridržke.

V političnih krogih govore, da bo mirovna pogodba še po nekaj dneh potisnjena na stran, da pride na vrsto zopet železniška predloga. Počivala bo najbrž do konvencije obeh starih strank, na katerih izdelata svoj program za bodočo predsedniško kampanjo.

Nekateri voditelji starih strank še vedno upajo, da bo najhujše zmešati ameriško ljudstvo pri prihodnjih volitvah, da posobi na svoje interese, če se vrša mirovna pogodba v mirovno kampanjo.

RAZNE ORGANIZACIJE PROTESTIRAJO PROTI POVRATKU ŽELEZNIČNE PRIVATNOSTI TERESOM.

Washington, D. C. — Pred enim tednom so dospeli v glavno mesto zastopniki raznih farmarskih, delavskih in železniških organizacij, da protestirajo proti povratku železne privatnosti interesom. Delegacije so prišli iz države Wisconsin, Minnesota, Nebraska itd. Skupni konferenčni odbor jim je dovolil le malo časa za zasedanje. Delegacija je kasneje šla v Belo hišo in pustila je tam memorandum za predsednika, v katerem je rečeno, da so delavske in farmarske organizacije v Michigan, Wisconsinu, Nebraska, Iowa in Minnesoti obdržale konferenco po svojih zastopnikih. Te organizacije reprezentirajo od 60 do 70 odstotkov volilcev v teh državah, ki so sprejele resolucije, v katerih ne zahtevajo le podajanja roka za vladno kontrolo nad železnimi, ampak priporočajo, da kongres sprejme postavlo, ki uzakoni podajanje rok za vladno kontrolo nad ameriški železnimi.

POŽAR JE UNIČIL ŠTIRI NAJST HİB.

Brownsville, Pa. — V neki hiši, ki je lastnina Brown Glass kompanije, je nastal ogenj, ki se je kmalu razširil v velik požar in ki je uničil štirinajst kompanijskih hiš. Trinajst družin s petdesetimi otroci je brez strehe. Ogenj je nastal zgodaj zjutraj, ko so ljudje še spali. In le Cecil Birckel, železniškemu uslužbenec, ki je zapazil ogenj, se je zahvaliti, da ni požar uničil tudi človeških življenj.

OKRAJNA RAVNATELSTVA BODO ODPRAVLJENA S PRVIM MARCEM.

Washington, D. C. — Železniški ravnatelj Hines je odredil, da se s prvim marcem t. l. odpravijo vsa okrajna ravnatelstva. Ta odredba govori, da se delajo priprave, da se ameriške železnice zopet izročijo privatnim lastnikom.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (Izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oklepaju n. pr. (Januarja 31-20) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Posvetite jo pravčasno, da se vam ne ustavi list.

LLOYD GEORGE NA LOVU ZA DELAVSKIMI GLASOVI.

Odkar skoraj vsak sedež v parlamentu pri nadomestnih volitvah pribori delavska stranka, ali pa ostane v tako veliki manjšini, da skoraj zanesljivo zmaga pri prihodnjih volitvah, je Lloyd George, britski ministrski predsednik, prišel do spoznanja, da obljube ne vlečejo več pri britskem ljudstvu, ampak da je treba nekaj izvesti, kar mu pridobi zopet ljudsko naklonjenost, kajti če pojde tako naprej, mu naslednji prav zanesljivo delavska vlada. To dejstvo je vplivalo nanj, da poskusi delavski stranki odvzeti veter iz njenih jader.

Delavska stranka nastopa zelo taktno v koalicijskem ministristvu. Kjer koli je mogoče, pride s socialnimi reformami na dan in pritiska, da jih vlada sprejme. Ta dobro premišljena taktika pa vpliva na ljudstvo, da prihaja do spoznanja, da edino delavska stranka zastopa ljudske interese, medtem ko so buržoazne stranke le dekle raznih privatnih interesov. Na pr. Lloyd George je imenoval Sankeyjevo komisijo, ki je priporočila nacionalizacijo rudnikov. Ali vlada je to priporočilo odklonila, delavska stranka je pa vstopila z vsemi njenimi močmi, da vlada izvede nacionalizacijo rudnikov. To je bila očitna napaka Lloyd Georgova, ker je mislil, da ljudstvo ni za nacionalizacijo rudnikov, dokler ga niso izdili pri nadomestnih volitvah prepričali, da se je zmotil. Lloyd George skuša zdaj to napako popraviti z nekakšnim kompromisnim predlogom, da ohrani rudnike privatnim podjetnikom, obenem se pa prikupe ljudstvu. Ta kompromisni poizkus je žalostno ponesrečil, kajti rudarji so ga odklonili. Da ni prišlo do rudarske stavke, se je zahvaliti, ker so rudarji prišli do prepričanja, da je najboljša počakati in obračunati z vlado pri bodočih volitvah.

Lloyd George zdaj išče zaveznike pri raznih starokopitnih voditeljih strokovno organiziranega delavstva in pravi, da je radi tega proti nacionalizaciji rudnikov, ker bi nacionalizacija rudnikov vodila do nacionalizacije vseh drugih industrij ali v socializem.

Seveda se Lloyd George zaveda, da mu taki izgovori ne bodo dosti koristili, ker se ljudstvo veš ne boji socializma — parkelčka, s katerim je Lloyd George strašil odrasle ljudi. Zaradi tega je sprejel v svoj program še zavarovanje proti boleznim, nesrečam, brezposelnosti in starosti, minimalno delavsko mezdo, skrajšanje delovnega časa itd. S temi reformami, ki jih je pobral iz programa delavske stranke in za katere se ni dosti brigal, dokler niso politične razmere zanj nastale take, da se mu je bati, da izgine s političnega pozorišča, skuša napeljati vodo na svoj politični mlin. Te resnice se zaveda tudi ljudstvo in zategadelj je zelo dvomljivo, če bo pri volitvah dosegel kakšne uspehe s socialnimi reformami, katerih se je spomnil, da so potrebne za ljudstvo, ko mu je že voda tekla v grlo.

Marsikateri politik, ki se je rogal ljudskim zahtevam, dokler je čutil trdna tla pod nogami, je spoznal v zadnjem trenutku, da je treba kreniti na drugo pot, da ne izgine iz političnega življenja. Ali tako kesanje ob zadnji uri je rešilo dozdaj še malokateriga politika politične smrti.

Nekateri fakti o železnica. — Ko je vlada prevzela ameriške železnice, so popolnoma odpovedale, ker so bili privatni podjetniki tako lakomni profita, da so zanemarili popravila na železniški opremi.

Če bi bile železnice ostale pod privatno upravo, tedaj bi skoraj gotovo en milijon železničarjev bilo prisiljenih iskati delo drugje. Vlada je povprečno povišala uslužbencem mezdo po \$1.67 mesečno.

Vladna uprava je prihranila železnicam okoli pet milijonov dolarjev, ker je odpustila večje število nepotrebnih advokatov in visoko plačanih uradnikov. Skrajšala je tudi pot za prevažanje tovarnega blaga in na način je prihranila na potu do šestdeset milijonov milij.

Zdaj zahtevajo privatni železniški interesi, da se jim vrnejo železnice. Železnice se zdaj nahajajo v malo boljšem stanju, lisjake in izkoriščevalce v Wall Streetu pa skominja po igri z železnicami, ki so jo igrali, preden je vlada prevzela železnice, in ki jim je nosila lepe milijone vsako leto.

Spomenica Jugoslovanskih poslancev iz zasedenih krajev.

Jugoslovanski poslanci, člani belgrajkega parlamenta zastopajoči pokrajine, ki so zasedene od italijanske armade so predložili predsedniku in članom mirovne konference sledečo spomenico:

Gospodje:

Podpisani zastopniki jugoslovanskih pokrajin, ki so še vedno zasedene v imenu enotne in Zdr. držav Ameriških od kraljeve italijanske armade smo pristojni vlad delovanja d'Annunzioja, ki ni samo zavrgel vse sklepe mirovne konference ampak ugrožila tudi splošni evropski mir, predložiti sledečo spomenico:

Dočim je ententa in vrhovni svet opetovano naglašal in zagotavljal, da ne bo trpel nobene tiranije in je naše ljudstvo verna zaupala v Wilsonove točke, katere je sprejela tudi ententa, da se Jadransko vprašanje reši pravilnim potom, je Signor Gaetano Rapagnetta, ki si je sam nadel ime Gabriel d'Annunzio, na čelu kraljeve italijanske redne armade, kateri je ententa poverila mandat z zaupanjem da vzdržuje red in mir v zasedenih krajih, dospel v Reko z namenom da se polasti naših pokrajin, kar je v nasprotju vsakega prava in valed česar se lahko vname druga evropska vojna.

Nečuvni dogodki, ki so se odigrali na Reki in pričeli z masovno francoskih vojakov in ki so se neprestano ponavljali, odkar je prišel d'Annunzio na Reko, presegajo že vse meje. Najzagrizenjši bivši pristaši magarskega imperijalizma danes kričijo "Italija ali smrt", toda ne iz domoljubja, ampak radi tega, da bi obvrli vsako sumnjo svojega častihleplja. Kar počenja d'Annunzio na Reki, je takorekoč bedasto in vse skupaj ni drugega kot kriminalna tragedija, ki se je d'Annunzio izjavil, da bo pognal v zrak mesto in pri stančice, ako Reka ne bo anektirana k Italiji.

Zadnje volitve na Reki so se vodile pod l'Annunzijskim diktatorstvom in sicer po volilnem imeniku, iz katerega so bili izpušeni vsi meščani Jugoslovani, na katerem so pa bili vsi vojaki, tuji in ženske. Poleg tega so se vršile volitve, ko je bilo razglašeno vojno stanje in z ugrožanjem a smrtjo vsakomur, kdor bi se upal glasovati proti Italiji ali proti aneksiji. Vsemu temu je bil priča mr. Clayton pariski dopisnik žilkaške Tribune, ki je z lastnimi očmi videl ves potek teh volitev.

Znano je že po celem svetu, da je d'Annunzijska armada dobivala vse strelivo in živila iz Italije in drugih zasedenih krajev ne da bi se delalo nake zapreke od katerekoli strani. Valed tega je d'Annunzio dobil pogum in kuje le druge in bolj krivične načrte in sicer da zasede celo naše obroke, Dalmacijo in ostale kraje. Civilni in vojaški guvernori v Dalmaciji, podadmiral Milo, je vsprejel d'Annunzijsko ob njegovem prihodu v Zadar z vsemi častmi in mu obljubil vso pomoč v njegovem nadaljnjem delovanju in se ni pri tem niti najmanj brigal, da on ne zastopa v Dalmaciji samo Italije ampak tudi entento in Zdr. države Ameriške.

D'Annunzio in njegovi stotniki so se javno izražali, da delajo vse to v soglasju s italijansko vlado, od katere dobivajo indirektno pomoč.

Dvomimo, da je še kako jamstvo, da bi italijanske čete v zasedenih krajih izvedle zadnje zaključke mirovne konference in da bi se na dano znamenje ne pridružile d'Annunzijski armadi.

Italijanske čete, katere nalog je bil z ozirom na odredbe entente in Zdr. držav Ameriških, vzdrževati red in mir v zasedenih krajih, ki pa ni bil krišen niti v najmanjšem slučaju do njihovega prihoda, so same povzročile nered in nemir.

Konečno izjavljamo tudi, da so italijanske okupacijske oblasti zlorabile poverjenje, katere so dobile za zasedene kraje, kar je dokazano z dejstvi, katere bomo predložili.

(Dalje.)

Trgovina z vojnimi ujetniki v caristični Rusiji.

(Iz spominov bivšega vojnega ujetnika v Rusiji.)

Piše A. Kovač.

Pri prvem vojaškem naboru l. 1914 sem bil oproščen. Ko je pa izbruhnila svetovna vojna sem bil pozvan v armado in dodeljen domačemu pešpolku št. 17. Prve mesece sem ostal v domači garnitiji, kjer sem dobil prvi pouk o vseh najbolj potrebnih vojaških "umestnostih" in za božične praznike so me poslali na rusko fronto, v Karpate, kjer sem se mučil v mrazu in anegu po gorah dva meseca in pol. Živel sem kot divja zver, ki je preganjana iz enega kraja v drugega.

19. marca, na praznik sv. Jožefa, patrona Kranjske dežele, zvečer ob osmi uri sem prišel v roke ruskim vojakom. Naložili so takoj vse ujetnike v vagono in vozili smo se 22 dni po železnici čez vso evropsko Rusijo v Malo Azijo do mesta Arshabad ob prejšnji skrajni meji, kamor smo dospeli vsi napol mrtvi, onemogli in bolni ter sestradani. 22. aprila kjer smo ostali nekaj časa. Nato so nas zopet spravili v vagono ter odpeljali 20. julija v Evropo v mesto Orenburg, ki ni daleč od perzijske meje. Tu so nas portavili na trg ter pričeli prodajati ruskim kmetom po sedem rubljev "komad."

Prvi dan našega prihoda v to mesto, so nas stlačili v skladišče neke unjane, kjer smo bivali tri dni. Tretji dan nas pa pozovejo, uvrstijo v red in nas odpeljejo na trg. Meni se je zdelo ravno tako, kot pri nas v Sloveniji na živinskem sevanju, ko pripeljejo kmeti svoje vole in krave na sevanje. Ruski kmeti so nas ogledovali, kot ogleduje kupovalce živino predno jo kupi. Cena je bila enaka za vse; Sedem rubljev.

Razumno, da močn so bili takoj prodani. Kar je bilo pa nas alahibev, smo ostali, ker je vsakdo hotel imeti močnega delavca za svojega sužnja, za slabič pa se že zmenili niso. Od enega tisoča vojnih ujetnikov, za katere ni nihče maral. Spravili so nas zopet v posebno gručo. S strahom in žalostjo smo pričakovali, kaj bodo naredili z nami, ker nas ni nihče maral. Slednjič nas je prekulpal nek mešetar in nas odpeljal v drugo mesto, oddaljeno nekako sto kilometrov od mesta Orenburga. Naložili nas je kot živino v vagono. Vozili smo se eno noč in en dan, razumno da brez vsake hrane. Še prejšnji dan nismo dobili ničesar. Bili smo sestradani kot volkovi: Lačen sem bil da se mi je delala tema pred očmi.

Ko pridemo na določeno mesto, nas odpelje ta mešetar na neko ograjeno dvorišče kot zvečine Ruski kmetje so pa nas prihajali ogledovati, češ kako so pa te avstrijske zverine. Okrog desete ure dopoldan, nas odpelje prekupec zopet na trg. Ne morem opisati s kakimi občutki sem šel zopet na trg. Na tistem sem si ves čas želel, da bi bil prodan, samo da bi dobil kaj jesti. V mislih sem imel samo hrano in hrano, za vse drugo se nisem prav nič brigal. Šel sem na trg s povešenim glavom in s popolnoma praznim želodcem.

Toda moja želja se ni izpolnila. Nihče me ni maral kupiti, ker sem se jim zdel prešibak. Kmetje so zopet pokupili vse močnejše in ostal sem le jaz in neki Madjar, še slabšeji kot jaz. "Oh, po togu pobratimo, kaj bo z nama?" sem rekel mojemu tovarišu, ki sva sama ostala na "človeškem se-manjskem trgu", kaj bo z nama ako naju nihče ne mara kupiti."

Slednjič pride na trg neki do bro rejeni ruski kmet, kateremu se je takoj pomalo, da ne strada. Gotovo je zamudil "semenj": Oziroma se je na vse strani, lije bo opazil vojne ujetnike postavljene na trg, kakor je bilo razglašeno prejšnji dan. Ko je naju črna dva opazil in nikogar drugega, je majal z glavo in brado, češ da da midva nisva primerna za noženo težje delo. Ker je pa najbrže potreboval delavce je konečno vendar vprašal, ako znava delati na polju. Jaz sem mu takoj pritril s priponbo, da naj nama kupi kaj jesti, ker sva sestradana kot lovčka psa in v žepu niti kopejke

(ruski denar, kot tukaj cent), da bi si mogel sam kaj kupiti. Debeluhar namrši nekoliko obrvi in strese s svojo dolgo brado in se pogodi s sejmarmem za naju dva.

Nato nama namigne, da naj mu slediva, kar sva storila z največjim veseljem. Peljal je naju v neko rusko gostilno, kjer je naročil obed za vse tri. Še nikdar v svojem življenju nisem čutil do človeka tako velike hvalečnosti, kot do tega ruskega kmetca. Vsakdo lahko pomisli, kako čuti oni, ki že tri dni ni imel nobene hrane v ustih in še prej le toliko dobival, da ni umrl lakote, in potem pa dobi od popolnoma tujega človeka primerno jed. Ko sva si "privezala dušo" se nisva niti najmanj zmenila, da sva prodana kot dva vola na sevanju.

Pojasnila glede dohodninskega davka.

I.

Washington, D. C. — Velike skrbi dela dohodninski davek novoporočencem in davčni uradniki imajo vedno več dela z odgovarjanjem na različna vprašanja, katere jim stavijo novoporočenci. V največ slučajih sta bila oba, žen in nevesta uslužbena v kakem podjetju do poroke. In glavno in prvo vprašanje pri teh je, ali mora nevesta navesti svoj zaslužek na vprašalni poli svojega ženina ali ne. Odgovor na to je, da morata navesti vse dohodke oba, žen in nevesta, akoravno je bil ves zaslužek obeh potrošen za obleko, različno zlatino in dragocenosti ali pa za sladkarije. Navesti morata, ako sta bila tudi poročena žele zadnjega decembra, za celo leto, kar se tiče dohodninskega davka.

Nevesta mora izračunati vse dohodke, katere je imela v letu 1919 in navesti na vprašalni poli svojega ljubčka, na kateri mora istakto navesti vse svoje dohodke, da mora izračunati, ali je dolžan plačati dohodninski davek ali ne. Ako cela vsota znaša 2000 dolarjev ali več, je dolžan plačati dohodninski davek. Lahko izpolni, žen in nevesta, vsak zase te vprašalne pole, ali pa oba skupno, kakor že hočeta. Zadnje je bolj pripravno za davčne uradnike. Ako pa skupni dohodki znašajo 5000 dolarjev ali več, je pa bolj umestno, da izpolni vprašalne pole vsak zase.

Drug slučaj je zopet za novoporočene, ki so se poročili v teku leta 1919, ali je ta novoporočeni par upravičen do oprostitve dohodninskega davka za celo leto kot oženjeni ali pa samo za del leta, t. j. za dobo, ko sta bila še poročena. Davčni urad je odločil, da sta upravičena do oprostitve dohodninskega davka do zneska dva tisoč dolarjev za celo leto. Od svojih dohodkov lahko tudi odračunata po dvesto dolarjev za vsakega mladoletnega otroka ali za vsako osebo, ki je nezmogla sebe preživljati.

Vsak naj si pa zapomni, da je 15. marca zadnji dan za plačati dohodninski davek.

TRILE TIHOTAPCI Z NARKOTIČNIMI STRUPI PRIJELI.

Ne. York, N. Y. — Odkar je stopila prohibicija v veljavo, ne pijejo ljudje le lesnega alkohola, ampak pomnožili se je tudi konzum narkotičnih strupov. Med tem, ko se nekateri ljudje ukvarjajo s prodajo tihotapskega žganja, so drugi našli bogat vir dohodkov v prodaji narkotičnih strupov.

Zvezni uradniki so prijeli tri Italijane Amato Perila, Pasquale Ferrellija in James Wilsona, ki so bili na potu v Philadelphia, da tam razpečajo za \$15,000 kokaina, ki je bil vtihotapljen iz Italije v Združene države.

Uradniki sodijo, da so prijeli pitki člani dobro organizirane družbe, ki prodaja narkotične strupe v Združenih državah in ima povsod svoje zastopnike.

IZVOZ ZLATA IN SREBRA IZ ZDRUŽENIH DRŽAV.

Washington, D. C. — Največ zlata in srebra je bilo izvoženega iz Združenih držav v Južno Ameriko in na Daljni vzhok. Japonška, Kitajska in Argentina so prejele največ zlata, Italija pa srebra. V letu 1919 je bilo izvoženega zlata za \$368,185,248, srebra pa za \$239,021,051.

Dunaj za zvezo s Prago in Belgradom.

Dunajski list, ki stremijo za tem, da se ohrani v bodoče sedanja republikanska oblika nemško-avstrijske države, uvidevajo čedalje bolj, kako nevarnost preti sedanjemu republikanskemu sistemu od strani monarhističnega gibanja, ki se za Madžarsko uveljavlja tudi že v Nemški Avstriji. Razni elementi, plačani z denarjem monarhističnih propagatorjev v Švic, izrabljajo namreč kritičen prehranjevalni položaj Avstrije in skušajo omajati sedanjo dunajsko vlado. Ta nevarnost je v očitnem položaju na Madžarskem tem večja, ker Hority tajno mobilizira in koncentrira močne čete na mejah proti Čehoslovski, sočasno pa tudi na meji proti Avstriji, kjer stoji armada 15.000 mož, pripravljena, da vsak hip lahko nastopi. In kakor poročata dunajski "Der Abend", čaka jo te čete povelja, da zasedejo Dunaj, čim bi se tam pojavilo kakor boljševoško gibanje. List pa pristavlja, da ni potrebno omenjati da je boljševstvo Madžarskem le pretveza, vzrok pa da leži v drugod: podpreti v danem slučaju monarhistični pokret v Nemški Avstriji. Valed tega nujno svari mlado republiko, naj si zagotovi obrambno zvezo s Čehoslovsko. Avstrija sama bi bila namreč v slučaju madžarskega napada vojaško prešibka, klubovati z vspehom madžarski vojski. K tej zvezi bi bila tudi Čehoslovška pripravljena, pravi nadalje list, kar priča Benešov govor v Parizu. Njegova izvajanja so imela sicer samo gospodarsko zvezo v mislih, ne more se pa oporekati, da bi taka zveza ne imela tudi političnega ozadja.

Nekaj dni kasneje prinaša isti list članek, v katerem se zopet toplo zavzema za zvezo s Čehoslovsko. Sedaj pa je pritegnil v svojo kalkulacijo tudi — Jugoslavijo. V članku, ki ga je objavil list 6. decembra pod naslovom "Ne Pariz, ampak Praga in Belgrad", izvaja namreč približno to-le: "Meščanstvo se je že čutilo na konju, pričakovalo kravalov valed splošnega pomankanja živila in — belih madžarskih gard. Toda kravalov ni bilo in Hortyjeve čete same plenijo po Madžarskem, ker nimajo ničesar jesti. Pač pa se je zgodilo, da je delavstvo okrajna Brigittenau zopet dokumentiralo svojo republikansko voljo. V Parizu je odprtoval poseben odposlanec, ki naj obrzloži mirovni konferenci obupno stanje republike. Toda od mirovne konference republika nima pričakovati trajnega ublaženja prehranjevalne krize. Vse, kar bi dala mirovna konferenca je primeren kredit, ki naj zagotovi ublaženje razmer mogoče za par mesecev, zatem pa prične beda iznova. Če bi bilo vrhovnemu zavezniškemu svetu za tem ležeče, da ostane Nemška Avstrija v sedanji republikanski obliki sposobna za življenje, moral bi ji zagotoviti premožna in sirovina, da bi se poživila avstrijska industrija. Ker pa ima vrhovni svet skrbeti predvsem za vpostavitv opustošene Francije, tega ne moremo od njega zahtevati. Zato tudi ne smemo računati na Pariz, ampak je treba poiskati zvezo drugod. V poštev pridejo v prvi vrsti agrarne države. Razmere se sicer tudi potem ne bodo čez noč izboljšale, toda imeli bomo vsaj upanje, da se izboljšajo v doglednem času. Ker je sedaj v dnevih ki je ententa radi vedenja Nemčije precej ozlovoljena in grozi z oboroženo silo, izključena priklopitev v Nemčiji, nam ostane samo še Čehoslovška in Jugoslavija. V Pragi in Belgradu je zastaviti delo, na pa v Parizu. S svojimi industrijskimi izdelki in poljskimi pridelki bi se mogle te tri države dobro med seboj izpopolnjevati. Že to dejstvo samo na sebi bi imelo za posledico znatno izboljšanje valute vseh treh držav."

Dubinski župan izpuščen iz ječe.

London. — Tom T. Kelly, republikanski župan v Dublinu, je bil v torek izpuščen iz ječe v Wormwood Scrubsu, v kateri se je nahajal od 23. maja 1916. radi obtožbe, da je sodeloval v irski revoluciji omenjenega leta. Izpuščen je bil radi slabega zdravja pod pogojem, da ne sme oditi na Irsko. Občinski svet v Dublinu ga je izvolil županom zadnji mesec.

Inozemstvo.

BRZOJAVNA POROČILA IZ
BEOGRADA.

Demistja Davidovičeve vlade.

Washington, 16. febr. — Poročevalni biro države Srbije, Hrvata in Slovencev v Washingtonu je prejel sledeči kablagram:

Beograd, 15. febr. — Ker je prestolonaslednik in regent Aleksander zavrgel predlog vlade, da se razpusti sedanje začasno narodno predstavništvo in razpiše volilne za veliko narodno (ustavodajno) skupščino, je vlada g. Ljubomira M. Davidoviča dala ostavko. Aleksander je sprejel ostavko pod pogojem, da sedanji kabinet vodi državne posle do časa, dokler ne bo sestavljena nova vlada.

Novi francoski predsednik pomilostil jetaške.

Pariz, 18. febr. — Paul Deschanel je danes prevzel predsedniško francoske republike. Posebnih ceremonij ni bilo. Novi predsednik je podelil amnestijo velikemu številu kazencev, kakor je navada ob takih prilikah, toda ne takim, ki so kaznovani zaradi veleizdaje. Millerand je ponudil ostavko vladi, toda novi predsednik je ni hotel sprejeti. Tudi to je bila le formalnost. Bivši predsednik Poincaré dobi službo v mirovni odškodninski komisiji.

Litvinov na čelu ruskih kooperativ.

London. — Poročilo iz Moskve se glasi, da je bil Maksim Litvinov izvoljen glavnim upraviteljem ruskih kooperativnih društev, s katerimi nameravajo zavezniški zamenjati blago, ako ostanejo pri svojem sklepu.

Tisoče beguncev je našlo smrt v
Ornem morju.

Bukarest. — Predno so boljševiki čete okupirale Odeso 7. februarja, je bil med pristajši Denikinove vlade obupni boj za beg iz mesta. Med begunji je bilo največ častnikov iz caristične doze, ki so se bali kazni za mnoge brutalnosti, ki so jih izvršili nad boljševiki, ko je lansko leto Denikin okupiral Odeso. Ker je bila

edina odprta pot za beg na morje, so navalili na parnike, ki so bili hitro napolnjeni. Poslali so prošnje v Bukarest in Carigrad za nove parnike, ali zavezniški jim niso mogli pomagati. V skrajni stiski so spravili skupaj navadne čolne in splave, na katerih so odinili na morje v najhujši zimi. Vsi ti beguni so našli smrt v valovih. Neki parnik, ki je bil prenapolnjen z beguni, je zadel ob mino in vsi so utonili.

Zračna flota za obrambo Perzije.

London. — Vojni minister Churchill je dejal v parlamentu, da je britiška zračna flota edina obramba Perzije in Indije.

Na Dunaju kurijo s starimi
krstami.

Dunaj. — Pomankanje kuriva na Dunaju je tako veliko, da so bile zadnje čase ukradene krste iz mazolejev na pokopališčih, iz katerih so izstrelili kosti in jih sežgali.

Beseda "republika" v ogrski
mirovni pogodbi je monarhistom trn
v peti.

Pariz. — Ugovor Ogrske proti mirovnim pogojem, ki ga je izročil grof Apponyi mirovni konferenci, je tako obširen, da bo treba dveh tednov predno se prevede in natisne. Ogrska vlada vlada protestira med drugim tudi proti besedam "republika Ogrska," ki ju rabijo zavezniški skozinsko v mirovni pogodbi. Ugovor se glasi, da Ogrska še "ni odpravila monarhije."

Terorizem na Ogrskem.

Berlin. — "Vorwaerts" je objavil dopis nekega znanega ogrskega demokrata, ki piše, da je Ogrska danes pod absolutno kontrolo nazadnjaške organizacije Karhatalem, katera terorizira ljudstvo s krvjo, krogami, koro-bačem in visilicami. Glavna sila te organizacije je 35.000 častnikov stare ogrske armade, katerim na čelu je admiral Horty in vojni minister Friedrich. Ogrska zbornica, obstoječa iz največjih reakcionarjev v deželi, ki se je sešla 16. februarja, se bo nedvomno izrekla za monarhijo.

Obravnava proti Caillauxu.

Pariz. — 17. t. m. je pričela obravnava proti Josephu Caillauxu,

bivšemu francoskemu ministrskemu predsedniku, ki je obtožen, da je med vojno občeval s sovražnikom v zvezi z znanim Bolo pa-šo, ki je bil ustreljen zaradi vo-hunstva. Obravnava vodi senat, ki lahko izreče smrtno kazen.

Poljaka za mir z Rusijo.

Pariz, 18. febr. — "Matin" je večer objavil brzojavno poročilo svojega korespondenta v Varšavi, da poljska vlada sklepa mir s so-vjetsko Rusijo na pritisk poljskih socialistov. Poljska pa ne sklepa miru le zase, temveč nastopa za splošni mir med zavezniški in Ru-sijo. Mirovna pogajanja vodi ge-neral Pilsudski.

WILSON SVARI, DA BO VZEL
MIROVNO POGODBO IZ
SENATA.

(Nadaljevanje s 1. strani.)
povoda za kakšno napetost odno-sajev med Ameriko in zavezniški. Odgovor je bil zadržan do več-raj in v tem času je bil temeljito predelan. Odgovor je nedvomno ugoden. Zavezniški apelirajo na Wilsona, da naj pomaga rešiti jadransko vprašanje čim hitreje in uspešneje.

Iz francoskih virov javljajo, da je Wilson sunil in prekučil "jad-ranski vozček" baš v trenutku, ko je bil Beograd pripravljen kon-čati spor in sprejeti londonsko po-godbo, ki daje Reko Jugoslaviji, Dalmacijo pa Italiji. Jugoslovah-ski delegatje v Parizu odločno za-nikajo to vest.

Iz Londona poročajo, da je dr. Trumbić z veseljem vzel na zha-nje vest, da bo odslej tudi Ame-rika pristostovala reševanju ja-dranskega problema. Niti je pa izjavil, da ne zapusti Londona toliko časa, dokler ne bo ta pro-blem rešen.

Francosko imperialistično časo-pisje nadaljuje z vitrijoletnimi napadi na Wilsona in njegovo noto. Nekateri listi celo svetujejo, naj zavezniški prezo ameriškega predsednika in se obrnejo na re-publikansko večino v senatu.

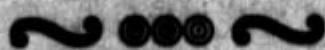
Srd v Italiji.

Rim, 18. febr. — Italijanski listi napadajo Wilsona in amatrajo njegovo noto "now napad na Ita-lijo". — "Idea Nazionale" piše, da se je Wilson "zarotil z Jugo-slovani". List je obenem napadel tudi Francijo; sploh je bil izbruh tega lista tako ostuden, da ga je vladni cenzor zaplenil.

Žene in dekleta

V starosti od 16 do 40 let.

MI imamo celo vrsto raznih del za vas. Lahko čisto tovarniško delo, ki ne zahteva nobene skusenosti. Primerno in prijazno delavsko stanje. Delavne ure so od 8 ure zjutraj do 4:30 popoldne, ob sobotah pa le do poldne. Dobra plača z bonusom povrh.

Oglasite se pri:

Stewart Warner Speedometer Co.,
1828 Diversey Parkway, Chicago, Ill.

INFLUENZA.

S povrnitvijo epidemične "Flu" proti nevarnost. Varujte se in vaša družina s tem varujete vaše zdravje. Prva znamenja so vnetje oči, spušcanje iz nosa, bolečine v hrbtu, glavi in mišicah, mraz, mrzlica in nenavadno utrujenost. Kot preprečilo in prvo zdravilo mi priporočamo sledeče: Grgljanje v grlu in ispiranje nosa s Severov Antiseptol, rabite en del tega in tri dele tople vode. Za slučaj prehlada ali mrzlice vzemite po eno Severovo tableto zoper prehlad in hitro in ponovite na vanje tri ure dokler ne prične delati čreva. Ako kašljate, poslušajte se Severovega balzama za pljuča. Pojdite v posteljo, izpijte kaj vročega in se dobro spotite. Bodite dobro zaviti. Ako pa to ne pomaga v enem dnevu, tedaj pokličite zdravnika in poslušajte njegova navodila. Ta zdravila vam bodo veliko pomagala proti ti epidemiji, valed tega bi jih morali imeti vedno doma pri rokah. Prodaja se v vseh lekarnah po sledečih cenah:

Severa's Antiseptol, 35 centov in 2 centa davka.
Severa's Cold and Grippe Tablets, 50 centov in 2c davka.
Severa's Balsam for Lungs, 25 in 50 centov in 1 in 2c davka.

Ako vam teh ni mogoče dobiti pri vašem lekarnarju, tedaj naročite direktno od nas.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.
GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODSEK.

Predsednik Vincenc Calhoun, podpredsednik Anton Hrnst, Box 146, Cannonsburg, Pa., sodni gl. tajnik Math Turk, tajnik bolniškega oddelka Paul Berger, blagajnik Frank S. Tavehar, upravitelj glasila Filip Gollina.

POROTNI ODSEK.

Joko Ambrožič, predsednik, Box 351, Cannonsburg, Pa., John Underwood, 480 Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelesnikar, Box 276, Barberton, Ohio, Jos. Radich, Box 432, Smithton, Pa., Frank Semrak, 5800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODSEK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Pletierich, Box 434, Bridgeville, Pa. ANTON RADICH, Box 73, Wick Haven, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Dulak, Box 194, Green, Kans., ex Jugoslov. Leo Kuhar, Box 314, Gilbert, Minn., ex Jugoslov.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 19817 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio, Jakob Ambrožič, 419 Pierce St., Eveleth, Minn., Jos. Kalan, 1007 E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Calhoun, Joko Ambrožič in Matt Petrovič.

Združitveni odbor.

PREDSEDNIK: Frank Alst, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Joko Trčeli, Box 181, Lawrence, Pa.

Josko Oven, 343 Englewood, Detroit, Mich.

Jos. Šach, 1101 E. 83. St., Cleveland, Ohio.

Mary Udovc, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6206 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Joko Zvertnik.

POZOR! — Korespondenca s gl. uredniki, ki deluje v glavnem uredu, se vrši takole: VSA PISMA, ki se nanašajo na pismo gl. predsednika se naložijo Predsedništvu S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE se naložijo Bolniški tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vsebuje se naložijo Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI S BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse prihodbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgornj.

Vsi prihodbi na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: Joko Ambrožič, Box 351, Cannonsburg, Pa.

Vse prihodbe proti uredništvu glasila se naj pošiljajo na naslov: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, namena, oglaš, naročila in spili vse, kar je v zvezi s glasilom "Prosveta", naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

RESNICA je, da mnogi ne vedo, kje bi namagali biti naj-ceneje, najhitreje in najjadraneje postrobeni tako glede DENARNIH POSILJATEV, kakor tudi FOTOVANJA v stare domovine, — in

RESNICA je, da se vse to doseže pri vsotrenem primani in pod državni nadzorom in najhujši banalni trdki!

EMIL KISS,

katera se nad dvajset let pošilja našim ljudem denar v stare domovine in ima vedno najnižjo ceno.

Donarna cena se sodaj zelo nestrano, valed česar mi letih ni mogoče oglašati. Priprilani pa bodite, da bodete dobili za svoj denar VEDNO najvišjo vrednost.

POTNIKOM SE PRESKREBE VSA URADNA DOVOLJENJA ZA POTOVANJE BREZPLAČNO!

VSako PO TEJ TVRDKI IZVRŠENO DELO JE POPOLNOMA GARANTIRANO!

Za vsa potrebna pojasnila obrnite se na:

EMIL KISS, BANKER,
133 Second Ave., cor. 8th St., New York, N. Y.

SPREJEMA HRANILNE VLOGE IN PLAČA 4% OBRESTI!

ČEMU ZADRŽAVATI

Bodaj je čas za pošiljanje denarja v stare domovine dokler je cena nizka. Ta cena neče dolgo ostati tako nizka, v kratkem lahko poskoči navzgor. Mogoče še v par dneh bode višja, takrat bodo vsi, ki niso poslušali našega nasveta obžalovali.

Pošiljajte denar na hranilno vlogo na hranilnico ali v hranilnico v vašem rodnem kraju. Mi vam preskrbimo vložno knjižico. Naša banka je državna banka, katere stoji pod kontrolo države New York. Vaš denar je jamčen, ne more se izgubiti na noben način. Pošiljite denar čim prej. Cena kronam raste. Kdor zgoraj vstaja dobi lahko dve sreči.

Pošiljamo denar tudi brzojavno. Brzojavna pristojbina je \$2.50.

1000 kron za \$ 10.50
10000 kron za \$105.00

PRODAJAMO TUDI PAROBRODNE LISTKE za vse proge. Našim potnikom preskrbimo potne listine in jih odredimo za domovino v teku treh dni. Pišite nam kdaj pridete v New York, da vas bode naš človek počakal na postaji. Vam se ni treba za ničesar brigati. Preskrbimo vaše sorodnike in domovine v Ameriko. Vsa pojasnila dajemo na željo, brezplačno.

NEMETH STATE BANK

10 E. 22nd Street, New York, N. Y.

Glavnica in preblik je nad \$2,000,000.00.

ED. V. PRICE & CO. WHOLESALE CUSTOM TAILORS

319 W. Van Buren Street.

Potrebujejo moške in ženske za krojaško delo.

Moško navadno delo.

Prve vrste učene izdelovalce žepov.

Za vživanje podklade.

Likarje na fine vrste obleko.

Ženske za navadno krojaško delo.

Za likanje žepov.

Za sestavljanje žepov.

Za takiranje.

Za šivanje obroboev.

Za izdelovanje lukenj.

Ročne šivalke za prve vrste telovnika.

Za spenjanja (Stichers).

Izdelovalce žepov in šivanje blaga za najfinejše vrste blace.

Dobra plača.

Izvrstno dobro stanje.

Tovarna je sistematično vrejena,

vedno svež zrak in dovolj svetlobe.

Najboljše zdravstveno vrejeni prostori.

Soba za zabavo in počitek pod nadzorstvom registrirane in izučene postrežnice (Nurse).

Moderno vrejena restavracija, kjer se streže s svežo in čisto hrano po nakupni ceni.

"Prijazen prostor za delo".

Oglasite se v Employment uradu od 8:30 do 12:30

in od 1:00 do 4:30.

ED. V. PRICE & COMPANY,

319 W. aVa Buren Street, Chicago, Ill.

SVOJE ROJAKE EDJ ZOPET
LAHKO DOBITE V AMERIKO.

Priseljeniške postave ostanejo se zmeraj v veljavi kot pred vojno. Svoje rodbino lahko dobite v Ameriko. Podpisani vam bo dal navodila, kako dobite v kraju potne liste. Pišite, ali se pa osebno obrnite na znanega rojaka Matijo Skender, Javnega Notarja, 5227 Buttler Street, Pittsburgh, Pa. On Vam bo stvar uredil in pojasnil. (Adv.)

Rojaki! Naročite "Prosveto" za svoje v stari domovini! Za celo leto stane samo 7 dolarjev.

Za se obvarovati pred influenco

rabite

Juvito, Nature's Master Kričistitelec

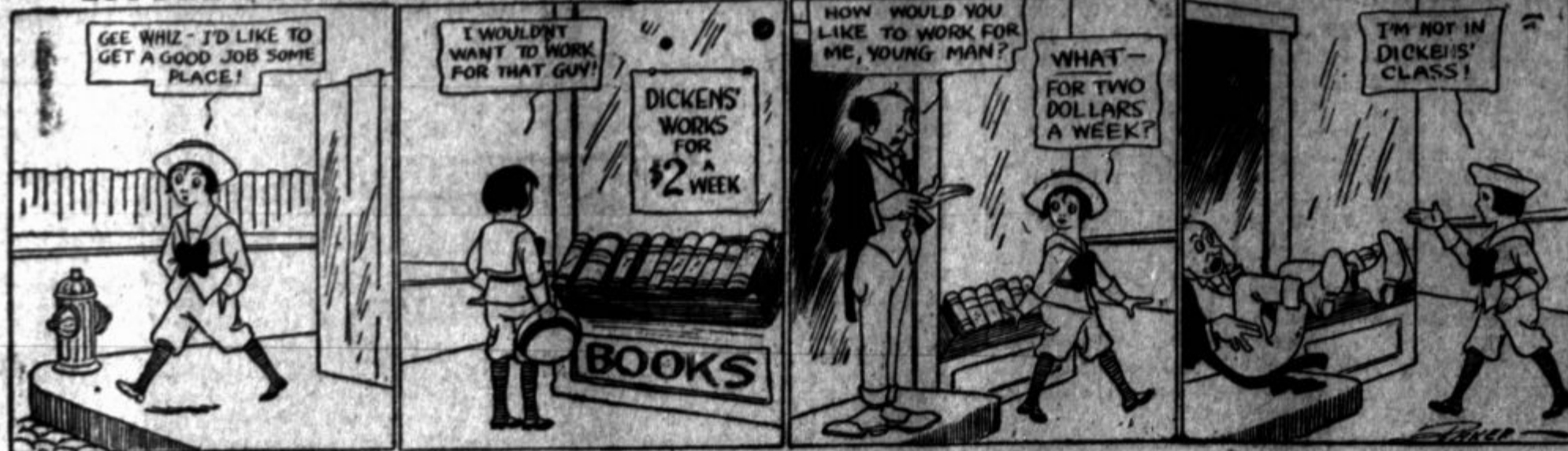
To zdravilo disinfektira ves organizem, očisti in drži čist želodec in kri. Pomaga na lahko in točno delovanje črev. Odžene želodčne in obistne nerednosti, revmatizem, glavobol, bolečine v hrbtu. Čudovito dobro zdravilo za ojačanje sistema, sestavljeno iz samih čistih zelišč, in priporočen po tisočih vživalcih. Imejte eno ali več boka doma pri rokah kar vam bode prihranilo zdravniške troške. Torej pošiljajte nam en dolar za eno ali pa pet dolarjev za šest boka, 4 cente za vojni davek pri vsaki bokali treba poslat. Dovolj za tridnevno zdravljenje pošljemo zastoj onim, ki nam pišejo ponj. Naslov je:

JUVITO LABORATORY,

PITTSBURGH, PA.

South Hill Branch 6,

LITTLE JULIUS SNEEZER.

— Oj, kako rad bi dobil kako dobro plačano delo. —

(Napla v izloženem oknu pri knjigarni: "Dickensova dela za dva dolarja na teden.")
— Ne, za tega pa že ne maram delati. —

— O dečko! Ali bi hotel delati pri meni?
— Kaj? Za dva dolarja na teden? —

— Jaz nisem eden izmed Dickensovih. —

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Kako živi pesnik Jos. Stritar?
Nas 83letni pesnik in pisatelj Josip Stritar živi s svojo zvesto družico v Aspangu pri Dunaju. Godi se mu, kakor vsem drugim Avstrijcem, zelo slabo in trpi pomankanje. Tunkajnji odsek za prehrano si je nadel nalogo, da pesniku kolikor mogoče pomaga in mu olajša težke dneve starosti. Poslal mu je že večkrat razna živila. Na zadnje pošiljatev živil je prejel direktor odseka za prehrano od pesnika naslednje pismo: V Aspangu, dne 9. januarja 1920. Blagi gospod ravnatelj! Toliko pisem sem že pisal v svojem dolgem življenju; pri nobenem mi ni bilo treba premišljati in ugotoviti, kako naj primerno izrazim, kaj mislim in čutim. Tu pa res ne vem, kako naj se spodobno in dostojno zahvalim Vam in svoji ljubli domovini za blage in tako obilne darove, s katerimi me podpirate v moji akrajni sili. Naj torej zadodša ena samna preprosta, pa iz globljine srca izvirajoča beseda "Hvala." Lahko je umeti, da je človeku težko stradati v svojem 83. letu (6. marca jih bo že 84.). Kaj bi Vam obširno popisoval, kako težko ali celo nemogoče je zdaj tukaj dobiti živeža, tudi po najvišji ceni. Od občine že dolgo časa ne dobimo ničesar. Od kmetov so že vse pobrali dunajski "hrčkarji" in tihotapei. Toda dovolj lamentacije. Verjemite mi, blagi gospod, da se nam zares hudo godi, prav hudo. Jaz sem že zelo oslabil! Vaše poslatve so pravo rešenje in meni in moji ubogi

družici, ki kakor prava mati skrbi zame. Ostanek drugi poslatve smo čez dolgo časa in z mnogimi težavami prejeli. Pravo veselje! Samo na pograbljenih živežih ne sme misliti pri tem. Lahko si mislite, kako željno pričakujemo naznanjenje tretje poslatve, ko bi nam le došla neoplenjena! Pa težko bo tudi z Dunaja spraviti jo v Aspang. Toda upajmo! Imejte blago potrpljenje z mojo slabo pisavo; oči so mi oslabele v tej stiski. Še eno prošnjo: Rad bi se tudi Narodni vladi ljubljanski zahvalil za njeno blago pomoč v moji sili. Ker pa ne vem prav po katerem potu, prosim vas, oddajte priložni list na pripravnem mestu. Blagor Vam in vsem dobrim ljudem na te msetu. Hvala! Jos. Stritar, 10. januarja. Dozdej mi prihod poslatve ni še naznanjen. Pismo naslovljeno na Narodno vlado se glasi: V Aspangu, dne 10. januarja 1920. Slavna narodna vlada! S preprosto, pa pristno in srčno besedo se dragi svoji domovini zahvaljujem, da z blagimi in tako obilnimi darovi podpira svojega zvestega sina v daljni tuji deželi, oslabelega v silnih težavah. Sreče solnce naj ji po slavnem preporodu sije vse prihodnje dni. To ji iz srca želi in voščil hvaležni sin Josip Stritar.

Povratak jugoslov. vjetnikov iz Italije. 19. jan zjutraj je dospel prvi večji transport jugoslovanskih vjetnikov iz Italije. Pred teden dni je odšel iz Verone preko Inomosta v Maribor, kjer je bila tridnevna karantena. Transport so tvorili po večini Bosanci, ki so bili takoj dirigirani v svojo domovino, dočim je bil oddelek 50 moči dirigiran v Ljubljano. So to po večini pripadniki nekdanjega 17. pešpolka, ki so bili vjeti pri

prevratu na tirolski fronti. Značilno za italijansko propagando med našimi vjetniki je, da so se nekateri zelo čudili, ker v Ljubljani še ni "boljševiške vlade," kakor so jih učili Italijani. Očividno jih ni nikdo sprejel, niti pogostil.

Niš novega! Prejeli smo: Kar ste poročali iz Notranjske o razgovoru med kmetom gospodarjem in vojaškimi osebami, ni za nas na Krasu in v tržaški okolici nič novega. Mi smo bili opetovano nadlegovani po vojaških osebah z vprašanji, kdo je pravi gospodar naših hiš in posestev. Na naše izjave, češ, da smo mi pravi in edini gospodarji, so se spogledovali in smajevali z rameni. Končna vprašanja so bila vedno enaka: Kaj nimate skupnega gospodarja, kakor jih imamo pri nas. Ljudem, ki poznajo za gospodarje le razne conte, barone itd., je težko dopovedati, da smo se mi že davno rešili raznih nadgospodarjev!

Goljufije s ponarejenimi listami. V Škofji Loki so zasledili razpečevanje ponarejenih list. Omenjenega dne ste prišli v mesto dve tihotapki, ki ste imele vedno 100 lir v zamenjavo za krone. Neki žužek je od nju kupil 1900 lir v bankovcih po 100 lir, gostilničar Fojkar pa 1000 lir istotako v bankovcih po 100 lir. Pozneje se je izkazalo, da so stotifaki bankovci ponarejeni. Žužek je oškodovan za 10.00 K. Fojkar pa za 5000 kron.

Is uredništva zagrebške "Tribune" sta zaradi diference z izdajateljem lista izstopila dr. Franko Potočnjak in dr. Adolf Mihačič. "Tribuna" ni več glasilo te skupine, ki si ustanovi novo glasilo.

Kmitie tega ni mogel prenesti; skril se je torej v svoje stanovanje v predmestju, toda spati ni mogel vsa noč. Mučil ga je dvom, če se mar ni že prepozno vrnil na pravo pot, ko je bila že vsa dežela v švedskih rokah. Zdelo se mu je, da je že vse izgubljeno in da se nikdar več ne dvigne ljudovlada iz svojega padea.

"To ni več nesrečna vojna," si je mislil, "radi katere se izgubi kaka pokrajina. Tukaj poginja vsa ljudovlada in se pretvori v švedsko pokrajino. Mi sami smo tega krivi in jaz bolj od drugih!"

Ta misel ga je skelila in vest ga je pekla... Spanec je bečal daleč proč od njega... Sam ni vedel, kaj mu je storiti; naj nadaljuje svojo pot, ali naj ostane na mestu, ali naj se vrne?... Ko bi nabral prostovoljcev, ter začel napadati Švede, ga bodo preganjali kakor razbojnika, ne pa kot vojaka. Vrhu tega pa je tu v tuji okolici, kjer ga nihče ne poma, in kdo neki pojde za njim? Dirjali so k njemu neprestrašeni borci na Litvi, ko jih je klical proslavljeni mitič, toda tukaj, ko bi bil tudi kdo slišal kaj o njem, smatral ga je izdajcem ter privržencom Švedov. O nekakem Babinču se gotovo nihče ni imel pojma.

Zaman je namenjen h kralju, ker je že prepozno... Zaman bi se napotil tudi na Podlesje, kjer ga zavezniki smatrajo izdajalcem, zaman bi se vračal na Litvo, kjer vlada Radzivil; zaman bi tudi ostal tu, ker tu ni imel nobenega opravka. Najbolje bi bilo umreti, da ne bi gledal vsega tega ter okušal tih bridkih muk.

Toda na onem svetu, bo li mar bolje onim, ki se niso spokorili za svoje grehe ter jih prineso celo butaro pred sodnji stol? Kmitie se je valjal na svojem ležišču, kakor bi ležal na razbojenem raznju. Podobnih neznoznih muk ni trpel niti v lesem Kmitičevi koči.

Bil je zdrav, in podjetna duša je zahtevala dejanj; sedaj pa so vila kakor nalašč vsa pota zaprta; ni bilo ni izhoda, ni rešitve, niti nadeje.

Vso noč se je valjal po ležišču, ob svitu je pa skočil po koncu, zbudil ljudi in takoj odpotoval. Šel je proti Varšavi, toda sam ni vedel po kaj in čemu. Valed obupa bi zbežal celo na Sij, ko bi se časi sedaj ne bili izpremenili, ko bi Hmelnički in Buturlin ne stiskala velikega kraljevega hetmana pod Grodkom, poligala pri tem vzhodni del ljudovlade ter pošiljala svoja ropateljna krdeca celo k Ljublinu.

Slovenska zemlja.

KAMNJSKE ALI SAVINJSKE ALPE, NJIH ZGRADBA IN NJIH LICE.

Spisal / Ferdinand Seidl.
(Nadaljevanje.)

Enako so zarezali dolinski vodotoki ob sklepu ledniške dobe v svojo naplavinno. Zatorej vidimo Kokro pri Kranju v globokem jarku, ki je vdolben v strjeni starejši prod. Že v gorovju spremlja Kokro police gori do Spodnjega Jezerskega. Tudi Kamniška Bistrica je zarezala v prejšnje diluvijalno dno svoje struge. Ko je pri tem zadela v skalnato podlago, je izdoblila v njej tesno, globoko strugo, ki jo obdružujemo pri Predoslju. Primeru so pogledali tudi drugi vodotoki svoje struge pogostoma prav na široko (Sava v Gorenjski, Savinja v Celjski kotlini) in nasule vanje belega proda, ki jih sedaj obrobja. Tako se je ustanovil sedanjí položaj.

V gorskih vodotokih so se med tem zasnovali slapovi nov mičen nakit alpskega sveta. Ta pojav nam pojasni najboljše pogled v Logarsko dolino, ki je z njimi kakor z drugimi prirodnimi lepotami bogato opremljen. Ustanovljena je bila Logarska dolina že v terciarni dobi. Ko je potem nastopilo osorno podnebje, je legel vanjo lednik in jo preobrazil. Zatorej ima kakor druge takrat poledenele doline v povprečnem preozu spodaj koristasto obliko ledniških dolin, zgoraj pa klnasti obris od vode izdobljenih dolin. Iz snežišč gorenjega visečega podnebnja in pa okolišev izvirajo vodotoki in hitijo nizdol. V trenutku pa, ko dosežejo gornji rob strmega ali navpičnega obstojen koritastega dolnjega oddelka doline, jim je struga izpodmaknjena, in v vodovju ne ostane drugega, nego da se vrže čez strmno, tvorivši slap. Tako sta nastala v Logarski dolini šumna slapova pri Piskerniku in za Plesnikom in pa sloveči slap Savinje pod Okrejšem, enako v dolini Bistriške Bele slap, imenovan "Orgljice."

Ko je ponehal diluvijalni mraz in se je uveljavilo današnje podnebje, je izginil mamut, severne živali in rastline so pa izmrle, ali pa so se preselile v severne dežele in v alpske višave. Alpeki zajec, snežna jerebica, divji petelin in marsikateri izmed alpskih rastlin so take zapuščine ledene dobe. V nižave in v srednje gorovje so se obeneh priselile z živoda, severa in juga sedanje živali in sedanje rastlinstvo, ki se je življenja veselo povsod poplajstalo tal, kjerkoli mu je prahneče kamenje nudilo ugodno, redilno podlago. Tako je dobil alpski svet svoj rastlinski vnanji nakit v bogati menjavi barv in oblik.

ZENITVENA PONUDEBA.

Dva Slovenca v starosti prvi 34 in drugi 36 let se želita seznaniti s Slovencami v starosti od 26 do 32 let v svrhu ženitve. Ako katera resno misli naj se priklasi pisмено na naslov pri upravnistvu "Prosveta." Pismo naj se priloži slika. Tajnost je jamčena. Pišite: Dva Fanta, 2657 S. Lawndale av., Chicago, Ill. (Adv. Feb. 18-19-20)

UČENCE ZA LIVARJE IN IZDELOVATELJE "KORSOV" POTREBUJEMO.

Morajo biti nad 16 in ne več kot 21 let stari. Dobra plača in prilika za napredek. To je ugodna prilika da se pričete dobrega rokodelstva. Oglasite se pri:

JAS. A. BRADY FOUNDRY CO.,
45th St. and Western Ave., South Chicago, Ill.

BY BAKER

MALI OGLASI

Classified Advertisements

Dekleta žene, IZDELOVALKE KORSOV.

Ali ste že videle moderno do pi-ke na novo urejeno livarno? De- lanje korsov v naši tovarni je vse kaj drugega kot v drugih tovar- nah. To je delce, da ga je veselje delati. Oglasite se pri nas v na-šem uradu za najemanje delav- cev. Med 1. in 5. uro popoldne.

INTERNATIONAL HARVESTER CO. TRACTOR WORKS

2600 W. 31st St., Chicago, Ill.

Vzamete lahko vsako pulično karo do Western ave., potem do 31. ulice in hodite dva bloka peš zapadno.

CONGRESS HOTEL

Delo dobe oženjene in samske ženske, ki lahko žrtvujejo le ne- kaj časa zjutraj ali popoldne za delo v naši pralnici.

Oglasite se pri

LAUNDRY MANAGER JU

Congress and Michigan Ave.

POTREBUJEMO

25
Delavcev
25

Plačamo po 44 centov na uro.

Oglasite se pri:

EMPLOYMENT URADU STEWART-WARNER CO.

1826 Diversey Parkway,
Chicago, Ill.

ROJAKI!

Zadnja opošiljatev je odšla dne 17. januarja t. l. s katero se je odpeljal tudi član naše trdke Mr. Leo Strukel.

Mr. Strukel ostane po naših o- pravkih v Jugoslaviji do dne 1. maja t. l. za to je čas, ako kdo hoče kaj poslati za velikonočne praznike svojem v stari kraj in jim pravočasno pomagati. Torej naj takoj pošljejo zaboje na nas, ker iste odpošljemo iz New Yorka vsakih 14 dni v Jugoslavijo.

Teža zaboja do 100 funtov, ce- na 14c na vsak funt.

STRUKEK & HORAK

European Trading Export Co.,
88 Ninth Ave., cor. 16. St.
New York, N. Y.

POTOP.

Zgodovinski
roman.

Spisal H. Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje.)

Med tem je sklenil Kmitie, da prenoči v Prasnišču; svojega pridejanega imena ni izpremenil, pač pa odloži svojo konjarsko opravo. Opažil je namreč, da prezira revnega konjarja vse in da ga še prej kdo napade, ker se ne boji odgovornosti za krivico. V tej opravi mu je bil tudi zaprt pristop k premožnemu plemstvu, valed česar ni mogel izvedeti, kaj ono misli.

Obšel je torej opravo, primerno svojemu stanu, ter odšel v krčmo, da bi se pomenikoval z brati-plemiči. Toda ni ga razveselilo to, kar je slišal. Po vseh krčmah in pivnicah so pili na zdravje švedskemu kralju ter se smejali kralju Janu Kazimiru in Čarneckemu.

Strah za lastno kožo in imetje je tako predru- gačil ljudi, da so se celo dobrikali Švedom. Pa tudi ta podlost je imela svoje meje. Plemstvo se je norčevalo iz kralja, Čarneckega in Hmelničkega, ni pa dovolilo posmehovati se veri. Ko je neki švedski kapitan dejal, da je luteranska vera bolj-ša od katoliške, ga je njegov sosed, gospod Grabkowski udaril za to s čakanom po glavi, zhehal iz krčme ter zginil v gneči.

Začeli so ga loviti, medtem pa so došle novi- ce, da je Krakov vzet, Čarnecki pa vjet.

Plemstvo je v prvem hipu kar okamenelo od groze, toda Švedje so se veselili ter kričali živio. V cerkvi sv. Duha, v cerkvi Bernardincev in v pred kratkim postavljenem samostanu Bernardin- cev so ukazali zvoniti z zvonovi. Pešci in jezdeci so se postavili v vrste na trgu ter jeli streljati s topovi in puškami. Na trg so pritrkajali sodčke z žganjico, medom in pivom za pogostenje vojakov in meščanov. Švedje so vlačili meščane iz hiš, da so z njimi plesali ter uganjali samopašnosti. In sredi tolpe razbrzdanih vojakov so hodili tolpoma plemiči, pili z vojniki ter se nehote radovali nad padcem Krakova in nezgodo Čarneckega.